

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL OFFICE OF STATISTICS

GODINA / YEAR I

SARAJEVO, 09. 10. 2008.

BROJ / NUMBER: 7.2.7

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA. PRODUCER PRICE INDICES

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u septembru/rujnu 2008.godine niži je za 1,6 % u odnosu na prethodni mjesec.

The producers' prices indices of industrial products in September 2008 less by 1,6% in relation to previous month.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama indeks cijena energije viši je za 0,5%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,1%.

Viewed according to main industrial groupings price index rose in energy by 0,5%, and durable consumer goods by 0,1%.

Pad indeksa cijena je registrovan kod intermedijarnih proizvoda osim energije za 4,7%, a netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%.

Decline at price index was registred at: intermediate goods except energy by 4,7%, and non-durable consumer goods by 0,4%.

U ostalim grupacijama indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

In other groupings price index in this month are unchanged.

Posmatrano prema područjima KD-a, u području Rudarstva indeks cijena je viši za 0,8%, a u području Prerađivačke industrije indeks cijena je niži za 2,4%.

Viewed by sections and divisions of CEA price index in the area of Mining rose by 0,8%, and in the area of Manufacturing less by 2,4%.

U području Snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom i vodom indeks cijena se nije mijenjao u ovom mjesecu.

In area Electricity, gas and water supply the price index in this month is unchanged.

Posmatrano po odjeljcima, rast indeksa cijena je registrovan kod Proizvodnje koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva za 6,7%, Proizvodnje električnih mašina/strojeva i aparata za 2,4%, Vađenja uglja i treseta za 1,1%, Proizvodnje proizvoda od gume i plastike za 0,9% i Proizvodnje namještaja za 0,2%.

Increase at prices indexes was registered at following divisions: Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel by 6,7%, Manufacture of electrical machinery and apparatus by 2,4%, Mining of coal and peat by 1,1%, Manufacture of rubber and plastic products by 0,9% and Manufacture of furniture by 0,2%.

Pad indeksa cijena je registrovan kod Proizvodnje metala za 13,8%, Proizvodnje proizvoda od metala, osim mašina/strojeva i opreme za 10,0%, Proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda za 0,9%, Proizvodnje hrane i pića za 0,6%, Proizvodnje celuloze, papira i proizvoda od papira i Proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda za 0,1%

Decline at price index was registered at: Manufacture of basic metals by 13,8%, Manufacture of metal products except machine and equipment by 10,0%, Manufacture of chemicals and chemical products by 0,9%, Manufacture of food and beverages by 0,6%, Manufacture of pulp, paper and paper product and Manufacture of other non-metallic mineral products by 0,1%.

U ostalim odjeljcima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

In other divisions price index in this month are unchanged.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u septembru/rujnu 2008.godine viši je za 6,0% u odnosu na prosječan indeks iz 2007. godine, za 3,0% u odnosu na decembar 2007.godine, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 7,5%.

The producers' prices indices of industrial products in September 2008 rose by 6,0% in relation to average index in 2007. In relation to Decembar 2007 rose by 3,0%, and in relation to same month of last year rose by 7,5%.

Za devet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je viši za 7,4%.

In period January-September 2008 in relation to same period 2007 index of producers prices of industrial products rose by 7,4%.

	<u>Q 2005</u> Q 2004	<u>Q 2006</u> Q 2005	<u>Q 2007</u> Q 2006	<u>IX 2008</u> Q 2007	<u>IX 2008</u> XII 2007	<u>IX 2008</u> VIII 2008	<u>IX 2008</u> IX 2007	<u>I-IX 2008</u> I-IX 2007
UKUPAN INDEKS <i>TOTAL INDEX</i>	99,4	103,4	104,6	106,0	103,0	98,4	107,5	107,4
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA <i>BY MAIN INDUSTRIAL GROUPINGS</i>								
Energija <i>Energy</i>	99,5	108,4	104,1	96,3	89,9	100,5	104,3	103,4
Intermedijarni proizvodi osim energije <i>Intermediate goods except energy</i>	99,0	102,4	108,2	117,9	116,6	95,3	115,8	116,0
Kapitalni proizvodi <i>Capital goods</i>	104,6	101,5	101,5	102,8	101,3	100,0	103,1	102,4
Trajni proizvodi za široku potrošnju <i>Durable consumer goods</i>	97,9	99,0	100,7	104,1	102,8	100,1	103,6	103,1
Netrajni proizvodi za široku potrošnju <i>Non - durable consumer goods</i>	99,3	100,8	102,6	104,0	102,2	99,6	103,1	103,8
Neraspoređeno <i>Unclassified</i>	100,5	97,6	102,5	105,3	105,3	100,0	105,3	105,2
PREMA PODRUČJIMA I ODJELJCIMA KD-a <i>BY SECTIONS AND DIVISIONS OF CEA</i>								
C Rudarstvo <i>Mining</i>	98,4	105,0	111,1	103,9	104,2	100,8	104,2	102,6
10 Vađenje ugljena i treseta <i>Mining of coal and peat</i>	98,0	105,1	111,8	103,4	103,7	101,1	104,0	102,3
14 Vađenje ostalih ruda i kamena <i>Other mining and quarrying</i>	100,0	104,7	107,9	106,4	106,0	100,0	105,1	104,2
D Prerađivačka industrija <i>Manufacturing</i>	99,4	101,3	104,7	110,3	108,8	97,6	109,1	109,3
15 Proizvodnja hrane i pića <i>Manufacture of food and beverages</i>	99,9	100,5	106,1	112,0	105,8	99,4	109,1	113,4
16 Proizvodnja duhanskih proizvoda <i>Manufacture of tobacco products</i>	95,1	103,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
17 Proizvodnja tekstila <i>Manufacture of textiles</i>	100,0	98,1	100,0	98,2	98,2	100,0	98,2	98,4
18 Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna <i>Manufacture of clothing; dressing and dyeing of fur</i>	102,6	108,1	100,2	97,0	97,1	100,0	97,1	96,9
19 Prerada kože, izrada galanterije i obuće <i>Processing of leather, manufacture of haberdashery and footwear</i>	98,7	100,1	102,1	99,3	99,0	100,0	98,6	99,9
20 Prerada drveta/drva i proizvodnja proizvoda od drveta/drva osim namještaja <i>Processing of wood and manufacture of wood products except furniture</i>	99,8	100,8	104,4	104,4	104,0	100,0	104,0	103,7
21 Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira <i>Manufacture of pulp, paper and paper product</i>	95,5	100,0	100,8	102,1	99,8	99,9	103,6	103,5
22 Izdavačka i štamparska/tiskarska djelatnost <i>Publishing, printing and recorded media</i>	97,9	101,1	100,1	89,8	89,8	100,0	89,8	89,8

	<u>Q 2005</u>	<u>Q 2006</u>	<u>Q 2007</u>	<u>IX 2008</u>	<u>IX 2008</u>	<u>IX 2008</u>	<u>IX 2008</u>	<u>I-IX 2008</u>
	Q 2004	Q 2005	Q 2006	Q 2007	XII 2007	VIII 2008	IX 2007	I-IX 2007
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva <i>Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel</i>	103,0	101,4	96,8	126,0	122,3	106,7	130,8	114,4
24 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	96,6	95,2	99,3	91,4	97,9	99,1	89,5	90,3
25 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	103,1	96,7	101,6	101,7	99,1	100,9	101,3	100,9
26 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	102,5	101,7	107,0	113,5	107,8	99,9	108,3	111,5
27 Proizvodnja metala <i>Manufacture of basic metals</i>	98,8	105,8	113,2	137,7	150,8	86,2	141,6	129,9
28 Proizvodnja proizvoda od metala osim mašina/strojeva i opreme <i>Manufacture of metal products except machine and equipment</i>	97,2	105,8	107,0	127,6	136,6	90,0	131,2	120,9
29 Proizvodnja mašina/strojeva i uređaja d. n. <i>Manufacture of machinery and equipment, n.e.c.</i>	95,2	100,8	94,5	105,1	105,3	100,0	105,3	103,4
30 Proizvodnja kancelarijskih mašina i kompjutera <i>Manufacture of office machinery and computers</i>		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
31 Proizvodnja električnih mašina/strojeva i aparata, d. n. <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	99,9	107,0	102,9	116,4	118,7	102,4	117,6	112,5
33 Proizvodnja medicinskih preciznih, optičkih instrumenata, satova <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
34 Proizvodnja motornih vozila prikolica i poluprikolica <i>Manufacture of motor vehicles, trailers, semi-trailers</i>	99,4	101,3	101,5	101,0	97,8	100,0	101,5	103,4
36 Proizvodnja namještaja, prerađivačka industrija, d.n. <i>Manufacture of furniture, manufacturing n.e.c.</i>	99,1	99,0	103,2	103,2	101,6	100,2	102,5	102,5
E Snabdjevanje/opskrba električnom energijom, gasom/plinom i vodom <i>Electricity, gas and water supply</i>	100,0	109,3	101,2	93,1	84,8	100,0	103,6	103,7
40 Snabdjevanje/Opskrba električnom energijom, gasom/plinom, parom i toplom vodom <i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>	100,0	110,0	101,1	92,4	83,7	100,0	103,5	103,6
41 Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode <i>Collection, purification and distribution of water</i>	100,5	97,6	102,5	105,3	105,3	100,0	105,3	105,2

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Namjena

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda se može koristiti kao mjera inflacije, za očuvanje vrijednosti kod ugovora s indeksnim klauzulama, te služi kao osnov za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2008. godini čine 462 proizvoda. Svakog mjeseca se od izabranih preduzeća prikuplja oko 778 pojedinačnih cijena za izabrane proizvode.

Obuhvat indeksa

Obuhvat proizvoda. Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje se proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Obuhvat preduzeća. Cijene se prikupljaju od 238 proizvodnih subjekata.

Prikupljanje cijena

Cijene se prikupljaju od industrijaskih preduzeća mjesečno, putem obrasca C-41.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na domaćem tržištu. Ponderi koji se koriste u 2008 godini su izračunati i primjenjuju se od 2002. godine.

Klasifikacija i nomenklatura

Za obračun indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda upotrebljava se Klasifikacija djelatnosti (KD) prema kojoj se poslovni subjekti razvrstavaju u područja C,D i E i Nomenklatura industrijskih proizvoda (NIP).

Agregiranje

Izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda počinje izračunavanjem prosječnih mjesečnih cijena za pojedine proizvode koje proizvodi više proizvođača. Na osnovu njih se izračunavaju mjesečni indeksi po proizvodima. Agregatni indeksi se nakon toga izračunavaju korištenjem Laspeyres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu počevši od indeksa pojedinih proizvoda pa do ukupnog indeksa Federacije Bosne i Hercegovine.

NOTES ON METHODOLOGY

Producer Price index presents measurement price changes of industrial products sold on domestic market.

Purpose

The PPI can be used for various purposes. It can be used as a measure of inflation, it can serve to guarantee the value of recurrent payments in escalator clauses for contractual relationships, also it can serve as a basis for deflating national accounts data and other purposes.

Producer Price Index

The PPI in Federation of Bosnia and Herzegovina is calculated on the basis of the representative List of products that in 2008 consisting of 462 different items. From selected enterprises, each month over 780 prices are being collected and included in index calculation.

Scope of the Index

Product coverage. All relevant product produced by enterprises and sold on domestic market is covered by this index.

Enterprises coverage. The prices are collected from 238 producers.

Price collection

For all items the prices are being collected once a month by form named C-41.

Weights

Weights used for calculating the PPI reflect relative importance value of sale each product in the total value production sold on domestic market. The weights used for calculating PPI in 2008 were been calculated in 2002.

Classification and nomenclature

The classification of products used in the PPI is based on Classification of Activities by which legal entities are classified in sections C-Mining, D-Manufacturing and E-Electricity, gas and water supply and Nomenclature industrial products (NIP).

Aggregation

Producer Price Index calculation begins with the computation of monthly average prices for each product which produce more than one producer. Based on monthly prices and weights are calculated monthly indices for each product. Aggregated indices are calculated by using Laspeyres formula for weighted arithmetic mean starting from the level of representative products to the overall index at the level of Federation Bosnia and Herzegovina.